

JAREK KASARI MUUSIKAL

OLIVER TWINST

Charles Dickens romaani ainetel

Esiendus 9. märtsil 2019 Endla Teatri Suures saalis

lavastaja ja dramatiseerija

PEEP MAASIK

Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia

helilooja ja muusikaline kujundaja

JAREK KASAR

laulusõnade autorid

OLAVI RUITLANE ja **JAREK KASAR**

alusteose autor

CHARLES DICKENS

alusteose tõlkija

KOIDU REIM

kunstnik

ROSITA RAUD

NUKU

valguskunstnik

MARGUS VAIGUR

videokunstnik

ARGO VALDMAA

koreograafid

RAUNO ZUBKO ja **SIIM PRAATS**

lauluõpetaja

ELO KESKÜLA

noodistaja

KIRKE KARJA

fonogrammi salvestasid

ERKI PÄRNOJA *kitarrid*

HANS KURVITS *löökpillid*

PEETER MARGUS *viiul*

JAREK KASAR *kõik muud pillid ja kokkumäng*

PEETER SALMELA *heli järeltöötlus*

etenduse juht

ANU HÖVEL

puldioperaator

JANEK LIPPONEN

helimeistrid

TARMO JÜRGENS ja **SIIM ROHTVÄLI**

valgusmeistrid

IVAR PETERSKIH ja **MARGUS VAIGUR**

videomeistrid

ELAR PALMISTE ja **ARGO VALDMAA**

kostümeerija

KAIRI ÖISMA

grimeerijad

IVI SMELJANSKI

KARINA PAJUNURM

SIRLE TEEÄÄR

Oliver Twist
HANS-MARTTI MÄGAR

või
PAUL SAMUEL VIHMAR

Fagin
JÜRI VLASSOV

Nancy
FATME HELGE LEEVALD

Monks
MEELIS RÄMMELD

Bill Sikes
SILVER KALJULA
Must Kast

Luiskam
OTT RAIDMETS

Charley Bates
NILS MATTIAS STEINBERG

Agnes Fleming, Oliveri ema vaim
IREEN KENNIK

Härra Bumble, kogukonna käskjalg
PRIIT LOOG

Proua Corney,
kogukonna vaestetöömaja juhataja
CARMEN MIKIVER

Mister Gamfield, korstnapühkija
LAURI KINK

Härra Burns, rahukohtunik
IREEN KENNIK

Härra Sowerberry, surnumatja
TAMBET SELING

Noah Claypole
NILS MATTIAS STEINBERG

Proua Bedwin
CARITA VAIKJÄRV

Härra Brownlow
TAMBET SELING

Härra Grimwig
LAURI KINK

Vaestemaja kasvandikud ja vargapoisid

FAUSTUS BOLITŠENKO

KAUR KESKÜLA

JASPER KESKPAIK

RUDOLF HARALD KIVI

JOOSEP KÄÄR

REIO LEINUS

FRANKO MIRJAM

ROBIN MITTENBRITT

MÄRTEN MÄGI

HENRY SARAPUU

KERT JOHAN SOMMER

Inimesed tänaval

LAURI ALLIKAS

JAAN LAUR

JANEK LIPPONEN

ANDO LOOSAAR

Olen mõelnud,
et kuhugi peaks välja jõudma
sellest mülkast,
sellest laukast.
Leidma kellegi,
kui palavik peaks tõusma,
kes siis katsuks käega
minu laupa.

Kui ma olin väike poiss, nii 11-aastane, siis mõtlesin tihti, kuidas olen sattunud elama siia väikesesse Eestisse, kuigi maailmas on nii palju riike. Miks ma ei sündinud Indias, Hispaanias või hoopis Inglismaal, näiteks Londonis?

Mõned aastad tagasi sattusin lugema väikese Maria lugu. Maria vanematel, nii emal kui isal, oli alkoholiprobleem. Lapsi oli peres kokku neli, 4-aastane Maria oli üks keskmistest. Pärast seda, kui mudilased olid juba pikka aega täielikku hooletusse jäetud, paigutati nad lastekodusse. Poole aasta jooksul lapsendati Maria kaheaastane vend ning neljane Mariagi leidis endale hoolduspere, kes plaanis tüdruku hiljem ka lapsendada. Täpselt aasta pärast Maria enda juurde võtmist tõid nad tüdruku aga lastekodusse tagasi: „Ta ei vasta meie ootustele,” oli ainus põhjendus. Viieaastane laps oli kaotanud juba kaks kodu. Tema elu jätkus sarnases rütmis, ainult hooldusperede põhjendused erinesid pisut: „Ta ei vasta meie ootustele”, „Ta käitub imelikult”, „Ta ei pese hambaid” jne. Jätkus, kuni 12-aastane Maria ütles selgelt, et tema ei taha endale enam mingit perekonda ja eelistab jääda lastekodusse.

See ei juhtunud kuskil kaugel võõral maal – see on lugu meie väikesest Eestist. Ja see ei ole ainuke omataoline. Alles eelmisel aastal võisime ajakirjanduse vahendusel kaasa elada lastekodusse sattunud väikese Martini loole.

Romaani „Oliver Twist” kirjutades kasutas Charles Dickens võimalust kritiseerida 1830ndate Inglismaa avaliku poliitika suhtumist vaeste olukorda. Loo lapskangelane Oliver on korrumppeerunud ja jäledas keskkonnas kasvanud ning julmalt koheldud tark ja süütu laps, tema puhtus ja voores

on absoluutsed. Kogu romaani vältel kasutab Dickens Oliveri iseloomu, et vaidlustada tollast mõtteviisi, mille kohaselt on kurjategijad juba sündides kurjad ning väidab, et just vigastatud keskkond on vaenu ja kuritegelikkuse allikaks. Kui ma „Oliver Twisti“ lugesin, jõudis see kriitika minuni ning tekitas tugevaid paralleele meie tänase ühiskonnaga, ma tundsin selles ära mitmeid meie tänaseski elus kõnekaid teemasid. Tundsin selles ära ka Maria ja Martini lood.

„Oliver Twisti“ peaprobleem minu jaoks on küsimus, kas halb keskkond võib pöördumatult mürgitada kellegi iseloomu ja hinge. Oliveri kõige suurem erinevus oma saatusekaaslastest on see, et ta julgeb ja oskab veel unistada. Hoolimata keskkonnast, milles ta kasvab.

Ka meie ümber siin tänases Eestis on tuhandeid lapsi, kelle puhul nende unistused ja igatsused jäävad esmavajaduste varju. Aga elus tuleb unistada, sest ka väikeste unistuste täitumine teeb lapsed õnnelikuks ja sisendab neisse jõudu võidelda parema tuleviku nimel. Isegi siis, kui see tundub keeruline või raske.

Ma ei tea, millest unistas 12-aastane lastekodusse jäänud Maria või millest unistab väike Martin, kes jõudis koju ja kelle lugu suutis muuta vähemalt üht seadust. Aga ma unistan ja loodan, et väikesel Oliveri lavalugu aitab meil märgata teisi väikesi Mariasid, Martineid ja Oliveri meie ümber, et neile õigel hetkel abikäsi ulatada ja aidata nende unistustel täituda.

Peep Maasik

**Mõtlen –
keegi ei suuda vältida õnne,
mitte keegi ei suuda vääratust.
Kuid see, millest pole veel
unistatud,
pole täide minema määratud.**

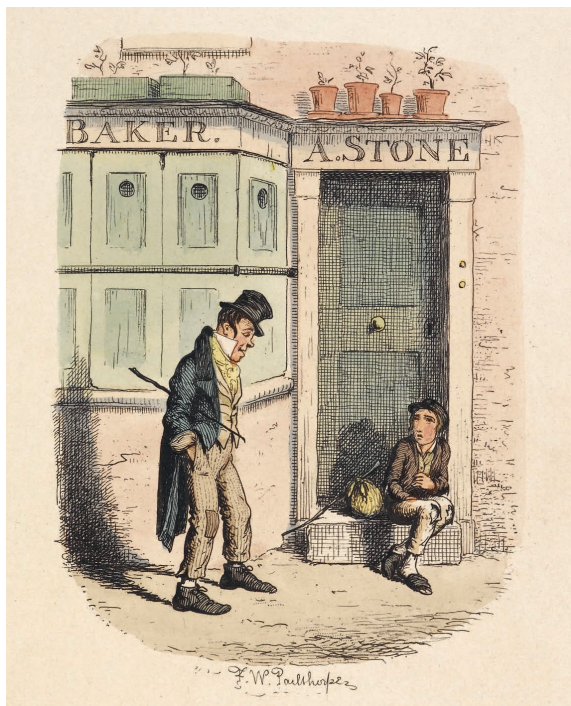

Charles Dickens sündis 7. veebruaril 1812. aastal Inglismaal Hampshire'i krahvkonnas Portsmouthi sadamalinnas, kus tema isa John töötas mereväe palgabüroos ametnikuna. Juba paari aasta pärast kolis pere Londonisse, seejärel Kenti krahvkonda väiksesse Chatham linnakesse, kus Charles veetis 4. kuni 11. eluaastani üsna idüllilise ja meeldiva lapsepõlve täis rohkeid õues mängimisi ning veel enamaid läbiloetud raamatuid. Isa ametnikupalk võimaldas Charlesile ka aastajagu erinevates erakoolides õppimist, kuid seitsmelapselise perekonna ülalpidamine oli majanduslikult keerukas ja kui merevägi Johni 1822. aasta keskel tagasi Londonisse kutsus, jäid neist Kenti maha üsna suured võlad. 1824. aastal saadeti John võlausaldajate nõudel võlavanglasse.

Tollase tava kohaselt asusid koos isaga vanglasse elama ka Charlesi ema ja nooremad õed-vennad, 12-aastane Charles aga sai peavarju peretuttavate juures ning saadeti tööle saapamäärdevabrikusse, kus ta pidi vikskarpidele silte kleepides tegema kümnetunniseid tööpäevi vaid kuuešillingilise nädalapalga eest. Täna sees vääringus on tollane 6 šillingit võrdne umbes 38 euroga. Paari kuu pärast pääses Dickensite pere tänu ootamatule pärandusele võlavanglast vabaks, kuid Charles jätkas olude sunnil veel mõnda aega määrdevabrikus töötamist. Kui ta lõpuks siiski töölt lahkus, püüdis ema teda sinna tagasi saata. Rängad töökuud vabrikus ja ema karmus jätsid Charlesi hinge nii tugeva jälje, et hiljem vältis ta sellest perioodist kõnelemist, küll on ta ühes oma kirjutises öelnud: „Ma pole kunagi unustanud ega suuda iial unustada, et ema minu tagasisaatmist vabrikusse nii soojalt soovis.“ Isa ei tahtnud poja töölenaasmisest aga midagi kuulda ning nii pääses Charles viksvabrikus orjamisest ja juba järgmisel aastal sai ta jälle mõnda aega koolis käia. 1827. aastal halvenes Dickensite pere majanduslik seis taas ning 15-aastane Charles lahkus koolist ning asus jooksupoisi ja abilisena tööle ühes advokaadibüroos. Vabal ajal pühendus noormees enesetäiendamisele ning juba järgmisel aastal sai ta tänu omandatud kiirkirjaoskusele tööd kohtustenografistina ning alustas pisut hiljem vabakutselise reporterina kokkuvõtete kirjutamist tsiviilkohtu protsessidest. Sel perioodil kaalus oma elushti otsiv noormees ka näitlejakutset – temast oli saanud kirglik teatrikülastaja ning on teada, et ta astus näitlejana üles ka mõningates amatöörlavastustes. Dickensi soov teatri poole pöörduda oli nii suur, et 1830. aastal õnnestus tal endale välja kaubelda prooviesinemine Covent Gardenis. Ta valmistus prooviesinemiseks üliima põhjalikkusega, kuid jäi tähtsa päeva eel külmetushaigusse ning esinemisele ei jõudnudki.

Näitetrupp koos lavastaja Peep Maasikuga (vasakul) lavastuse proovis 27. veebruaril 2019. Foto: Anne-Ly Sova.

Ära mine läbi elu
jätmata jälgi!
Kui kõht on tühi
vaata vähemalt,
et pilk ei nälg!
Elu see on näitus,
hoia silmad lahti, vennas!
Ja taskus hoia peeglitükki
imetlemaks ennast!

Veel enne, kui tekkis järgmine võimalus lavalaudadele pääseda, kohtus Charles aga kauni pankuritütre Maria Beadnelliga ning armus esimesest silmapilgust. Selleks, et võita neiu süda ja Dickensit liialt nooreks ja liiga vaeseks pidava pankuriherra heakskiit nende suhtele, jättis Charles mõtte näitlejakutsest ning otsustas saada kirjanikuks. Maria vanemaid noormehe püüdlused aga ei veennud ning nad otsustasid sobimatu suhte lõpetamiseks tütre Prantsusmaale kooli saata.

1832. aastal pakkus Dickens emapoolne onu talle parlamendireporteri tööd oma nädalalehes *The Mirror of Parliament*. 1834. aastal kutsus poliitajakirjanikuna tuntust koguva Dickens oma kaastööliseks ka ajaleht *The Morning Chronicle*, mille veergudel valimiskampaaniaid kajastades rändas Dickens lähiaastail läbi kogu Inglismaa. Dickensi kajastusi peeti täpseteks ja humoorikateks ning ajakirjanikutöö edemisest innustust saanud Dickens hakkas kätt proovima ka ilukirjandusega. Juba 1833. aasta detsembris ilmus Londoni ajakirja *Monthly Magazine* veergudel tema esimene lühijutt „A Dinner at Poplar Walk“. Tõsi – autori nime ei pidanud toimetaja vajalikuks selle juures ära tuua ning honorarigi polnud 22-aastasele noormehele makstud, kuid siin ta oli – Charles Dickens esimene trükis ilmunud ilukirjanduslik teos, millele üsna pea järgnesid järgmised humoorikad jutustused ja olupildid. Ka need ilmusid alul ilma autori nimeta, aga muutusid üsna pea väga populaarseteks ning selleks, et nende palade autorsus siiski ära märkida, aga neid oma tõsisematest ajakirjanduslikest reportaažidest eristada, võttis Dickens 1834. aasta augustis kasutusele pseudonüümi Boz.

Sama aasta sügistalvel armus Dickens 19-aastasessa Catherine Hogarthisse, kelle isa George oli ajalehe *The Evening Chronicle* toimetaja. Just *The Evening Chronicle*'ist sai 1835. aastal Dickens ehk Bozi lühijuttude peamine

avaldamispaik ning Catherine'ist Charlesi kihlatu. Noored armunud abiellusid 1836. aasta aprillis.

Bozi kirjutised võitsid aina enam lugejate südameid ning juba oktoobris 1835 ostis kirjastaja John Macrone Dickensilt 100 naela (täna sees vääringus ca 14 745 eurot) eest nende väljaandmisõiguse. Dickensi 24. sünnipäevaks 1836. aastal ilmusidki need Londoni ja selle lähikonna lihtrahva elust kõnelevad värvikad lood kaheköitelises jutukogumikus „Sketches of Boz“ (Bozi visandid), mida täiendasid kunstnik George Cruikshanki tabavad illustratsioonid.

„Bozi visandite“ nutikas kirjutamisstiil köitis kiirelt ka teiste kirjastajate tähelepanu ning veebruaris 1836 tellis Chapmani ja Halli kirjastus Bozilt koomilised saatetekstid tuntud kunstniku Robert Seymouri uuele igakuisele pildivihikute sarjale. Kui Seymour pärast kahe esimese vihiku ilmumist enesetapu sooritas, tegi Dickens kirjastajatele ettepaneku sarja siiski jätkata, kuid nõ „hobust vahetada“ – anda lugude käigu suunamine kirjaniku kätte ja suurendada vihikute tekstiosa ning vähendada illustratsioonide arvu ja palgata neid joonistama mõni vähemtuntud kunstnik. Kirjastus oli nõus ning Dickens asus kirjutama oma esimest romaani „Pickwick-klubi järelejäänud paberid“. Järjeromaani menu kasvas iga väljaantud vihikuga – kui märtsis 1836 ilmunud esimest numbrit müüdi 500 eksemplari, siis oktoobris 1837 avaldatud viimase topeltvihiku müüginumbrid ulatusid 40 000 eksemplarini.

Juba 1836. aasta augustis sõlmis kirjastaja Richard Bentley Dickensiga 500-naelase lepingu tema järgmisele romaanile „Oliver Twist“ ning palkas ta 21-naelase kuutasuga oma uue kirjandusliku ajakirja *Bentley's Miscellany* toimetajaks. Dickensi majanduslik olukord oli sellega kindlustatud ning kunagisest „väga väikesest ja mitte eriti hooldatud poisist“, nagu Dickens oma lapsepõlve kohta ütles, oli vaid tosina aastaga saanud edukas kirjanik Charles Dickens.

**Elu on suurem
kui silmaga näed –
ükskõik,
mis tunned või hoomad.
Aga sina saad ise valida tee,
kas seda mööda kõnnid
või roomad.**

Kui ma küsida julgesin talt
sünnipäevaks
uusi saapaid
või sooja palitut,
isa ulatas nõõri
ja selle kaks otsa
olidki minu kaks valikut.

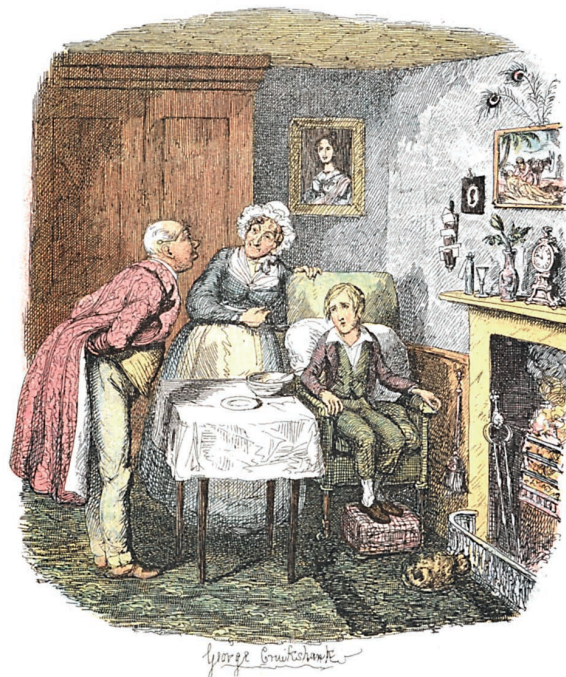
„Oliver Twisti“ esimesed kaks peatükki ilmusid koos tuntud kunstniku George Cruikshanki illustreerimistega ajakirja *Bentley's Miscellany* veebruarinumbris 1837 ning mõjusid alul ehmatavalt paljudele „Pickwick-klubi järeljäänud paberite“ austajatele. „Oliver Twisti“ teema ja stiil olid „Pickwickiga“ võrreldes hoopiski tumedamad, mahlase koomika asemel hoidsid lugejad käes tõsiseid ja kurbi kirjeldusi Inglise lihtrahva elust. Dickens romaani eesmärk oli teravalt vajutada Inglise ühiskonnaelu valupunkti-dele, rünnata 1834. aastal vastu võetud uusi vaesteseadusi ja osutada traagiliste näidete kaudu neile ohtratele vigadele, mis tegid algselt elu hammasrataste vahele jäänud inimeste abistamiseks mõeldud seadustest kiiresti rahategemismasinavärgi vaestemajapidajatele, töömajade ülevaatajatele ja kogukonnaametnikele.

Oma 1838. aasta päevikus kirjeldab vähem kui aasta Inglismaad valitsenud kuninganna Victoria üht „Oliver Twisti“ puudutavat vestlust tollase peaministri lord Melbourne'iga. Victoria on Oliveri seiklustele juba mõnda aega kaasa elanud ning romaani ka Melbourne'ile soovitanud. Kui ta siis ühel päeval peaministrilt lugemismuljeid küsib, vastab mees: „See kõik toimub töömajade ja kirstutegijate ja taskuvaraste hulgas. Mulle ei meeldi selle madal stiil ja kogu see släng – ma ei arva, et see võiks moraali tõsta. Mulle ei meeldi selline madal ja alandav pilt inimkonnast.“ Victoria ja tema seltsidaam kaitsevad romaani, kuid asjata, sest Melbourne jätkab: „Mulle need asjad ei meeldi, ma soovin neist hoiduda. Nad ei meeldi mulle reaalsuses ja seepärast ei soovi ma neid näha ka raamatutes kujutatuna.“

Kui need sõnad oleks lausunud ükskõik milline muu rikas aadlimees, siis võiks neid pidada pelgaks soovimatuseks vaadata tõtt ühiskonnaelu ühe kõige ebameeldivama aspektiga. Aga et need ütles peaminister, kes 1834. aasta uute vaesteseaduste esitajana oli otseselt vastutav töö- ja vaestemajades toimuva eest, kõlavad need sõnad külmavärinaid tekitavalt ebamoraalsetena veel tänapäevalgi. Seda enam, et aastail 1837-1844 tabas Briti rahvast aegade kõige

hullem majanduslangus ning hinnanguliselt kannatas rohkem kui miljon vaest nälga lihtsalt seetõttu, et neil polnud tööd. Vastselt ilmuma hakanud „Oliver Twist“ seadis ühiskonna ette peegli, millesse vaatamine oli nii valus, et kutsus esile üldsuse vapustatud ja nõrдинud reaktsiooni ja viis hilisemate seadusemuudatusteni.

Dickensi romaanid võivad tänapäeval tunduda ülemäära paatoslike ja sentimentaalsetena, kuid neil oli 19. sajandi Inglise kirjanduses erakordne tähtsus. Põimides teostesse lapsepõlvkogemused saapamäärdevabrikust ja külaskäikudest võlavanglas elava perekonna juurde; kasutades kohtu- ja parlamendireporterina kuulnud ja nähtud seiku ning igapäevaselt ühiskonnas toimuvat, maalib Dickens lastekodude ja töömajade elanike ning tänavalaste ja kurjategijate elust nii realistlikke, detailirohkeid ja kaastunnet äratavaid pilte, et see muutis ühiskonda. Või nagu ütleb Stefan Zweig Dickensi loomingust kõnelevas essees: „Dickensi kohta võib nagu ei kellegi kohta meie sajandil öelda: ta rohkendas maailma rõõmu. Miljonid silmad on ta raamatute kohal pisarast säranud. Tuhandeile, kelle naer oli närbunud või tuhka maetud, istutas ta selle uuesti põue. Ta mõju ulatus kaugele üle kirjandusliku piiri. Rikkad hakkasid mõtlema ja tegid annetusi, kaledad südamed tundsid liigutust ja lastele anti „Oliver Twisti“ ilmumise järel tänavail rohkem armuande. Valitsus hakkas parandama vaestemaju ja kontrollima erakoole. Kaastunne ja hea tahe said Dickensi tõttu Inglismaal hooгу, paljude armetute ja õnnetute saatus leevendust. Ma tean: sellisel erakordsel mõjul pole midagi tegemist kunstiteose esteetilise hinnanguga. Aga see on ometi tähtis, sest näitab, et iga tõesti suur looming tekitab muutusi ka väljaspool fantaasiamaailma, kus loov tahe võib rännata nõiduslikvabalt, tekitab muutusi ka reaalses maailmas. Muutusi olulistest nähtavates asjades ning ka tunde-temperatuuris. Vastupidi kirjanikele, kes taotleavad eneste suhtes kaastunnet ja toetust, suurendas Dickens oma aja helgust ja lõbusust ning soodustas ajastu vereringet. Maailm on sellest päevast peale heledam, kui noor parlamendistenograafist haaras sule, et kirjutada inimestest ja nende saatustest.“

**Jah, see kõik jääb
minusse alati alles.**

**Ja see,
mis on lootusi toitnud –
mu unistused –
mis lõpuks ongi
mind minu enda jaoks
alles hoidnud.**

KASUTATUD MATERJALID:

„Maailmakirjandus. Romantismist postmodernismini“.
Koostaja Jüri Talvet. Kirjastus Koolibri, Tallinn 1999

Stefan Zweig „Dickens“ – Kolm meistrit.
Tõlkinud Jaan Kross. Kirjastus Eesti Raamat, Tallinn 1985

Victoria, Suurbritannia kuninganna „The Girlhood of
Queen Victoria: a selection from Her Majesty's diaries
between the years 1832 and 1840“.
Kirjastaja John Murray, London 1912

Stephen Wall „A Dickens Chronology“ – Eessõna
romaanile „Oliver Twist“. Kirjastus Penguin Books, 2003

A. N. Wilson „Viktoriaanid“.
Tõlkinud Aldo Randmaa ja Tõnis Värnik.
Kirjastus Varrak, 2018

Internetiallikad:

<https://www.bl.uk/people/charles-dickens>

<https://www.charlesdickensinfo.com>

<http://thecircumlocutionoffice.com/charles-dickens/>

<http://twist2012.weebly.com>

https://en.wikipedia.org/wiki/Charles_Dickens

Illustratsioonid:

Samuel Lawrence'i portreejoonistus Charles Dickensist
1838. aastal ning George Cruikshanki ja Frederick
Pailthorpe'i illustratsioon „Oliver Twisti“ 1837, 1885.
ja 1911. aasta väljaannetest.

Illustratsioonide all on kasutatud salme Olavi Ruitlase
ja Jarek Kasari kirjutatud laulusõnadest.

lavastusjuht Andrus Jõhvik
pealavameister Kaido Päästel
vanem-lavameister Ando Loosaar
lavameistrid Lauri Allikas, Fred Laur, Jaan Laur,
Janek Lipponen, Sergei Peetso
dekoratsioonide valmistajad Kaido Päästel, Viljar Viik
butafoor-dekoraator Kaido Torn
tekstiilide värvija Anu Heinsalu-Diževski
kostüümiala juhataja Ester Kasenurm
kostüümide õmblejad Urve Kasenurm, Urve Enne,
Epp Mõts, Maie Laik
grimmiala juhataja Ivi Smeljanski
grimeerijad Sirle Teeäär, Karina Pajunurm
kostümeerijad Kärt Tähtse, Kairi Öisma
inspitsient-rekvisiitorid Anu Hövel, Astrid Kivila,
Silja Koppel
heliala juhataja Siim Rohtväli
helimeistrid Tarmo Jürgens, Janek Vlassov
valgusala juhataja Margus Vaigur
valgusmeistrid Kasper Jürimäe, Jaan Laur, Ivar Piperskihh
videoala juhataja Argo Valdmaa
videomeister Elar Palmiste
muusikajuht Feliks Kütt
kommunikatsioonijuht Mari-Liis Pärn
trupijuht Aigi Veski
administraator Ain Miilberg
haldusjuht Kaido Lüll
dramaturg Anne-Ly Sova
peakunstnik Liina Unt
loominguline juht Ingomar Vihmar
teatrijuht Roland Leesment

*Kava esikaanel on lavastuse plakati foto, mille pildistas
Danel Rinaldo, plakati kujundas Carmen Seljamaa.
Kava koostas Anne-Ly Sova, kujundas Ilona Rääk.*

SA Endla Teater 108. hooaeg
Keskväljak 1, Pärnu 80010
kassa 442 0666, info 442 0667
www.endla.ee

Täname kõiki „Oliver Twisti“ piletiostjaid!
Iga ostetud pileti hinnast annetatakse 50 senti
Pärnu Laste ja Noorte Tugikeskuse
tegevuse toetuseks.

Teatri toetajad ja koostööpartnerid:

ERR

pajõ
TRÜKIKODA

Pärnu Postimees

CRAMO
ehitusseadmete rent

KAUBAMAJAKAS

UMBERTO

PÄRNU

Kurgo Villa

ESTONIA
Spa Hotels

PAIKRE

EPS
AS Residenti jaht

tervis
ravispahotell

myfitness
world class gym & studios

KUKU